

Potilasturvallisuutta

yhdessä edistämään

■ SOSIAALI- JA
TERVEYSMINISTERIÖ

Esitteitä 2007:6

Potilasturvallisuus on osa hoidon laatua. Turvallinen hoito on vaikuttavaa, toteutetaan oikein ja oikeaan aikaan. Hoito ei kuitenkaan aina suju toivotulla tavalla. Usein syynä ovat työntekijästä riippumattomat puutteet tai häiriöt toimintatavoissa tai -järjestelmissä. Huomattava osa potilaille aiheutuneista haitoista voitaisiin estää selvittämällä niiden syitä ja ottamalla poikkeamista oppia.

Sosiaali- ja terveysministeriön vuonna 2006 asettama potilasturvallisuuden edistämisen ohjausryhmä kerää ja välittää tietoa hyvistä toimintatavoista sekä arvioi ja koordinoi potilasturvallisuustyötä. Ohjausryhmä linjaa myös haittatapahtumien ja läheltä piti -tilanteiden seuranta-, raportointi- ja palautejärjestelmän kehittämistä.

Vuonna 2005 perustettuun kansalliseen potilasturvallisuusverkostoon kuuluu yli 100 jäsentä, jotka edustavat terveydenhuollon ammattilaisia ja toimintayksioitä, potilaita, järjestöjä sekä viranomaisia.

Potilasturvallisuuden edistäminen on keskeinen osa sosiaali- ja terveydenhuollon toimintayksiköiden päivittäistä laadunhallintaa, jotta ihmiset voivat luottaa hoidon turvallisuuteen.

Potilaat mukaan potilasturvallisuustyöhön

Terveydenhuollon henkilöstö vastaa potilasturvallisuudesta, mutta potilailla ja heidän läheisillään on keskeinen rooli potilasturvallisuuden edistämisessä. Potilaita kannustetaan aktiivisesti osallistumaan ja ilmaisemaan huolensa ja kysymyksensä hoitoonsa liittyvissä asioissa.

Terveydenhuollon henkilöstön on kerrottava potilaalle avoimesti ja rehellisesti haittatapahtumista sekä annettava tietoa siitä, miten menetellä, jos jotain on sattunut. Jokaisella terveydenhuollon toimintayksiköllä on potilasasiamies, joka auttaa potilasta tarvittaessa tekemään kantelun tai korvaushakemuksen haittatapahtumasta. Potilasvakuutus korvaa Suomessa annetun terveyden- tai sairaanhoidon yhteydessä potilaalle aiheutuneita vahinkoja.

Potilaan muistilista:

- Kerro epäilysi ja huolesi
- Varmista, että saat tiedon sinulle tehtyjen toimenpiteiden tuloksista
- Kysy, mitä toimenpiteet merkitsevät hoitosi kannalta
- Pidä luettelo käyttämästäsi lääkkeistä
- Tutustu lääkkeisiisi ja kerro niistä sinua hoitavalle henkilöstölle
- Kerro mielipiteesi hoidon tarpeesta
- Kysy, miten sinulle tapahtunut haittatapahtuma estetään jatkossa

Potilasturvallisuutta voidaan parantaa analysoimalla riskejä, korjaamalla hoitoprosesseja ja toiminnan rakenteita sekä ottamalla oppia poikkeamista.

Potilasturvallisuuden edistämiseksi on kehitetty erilaisia turvallisuustyökaluja ja -järjestelmiä, kuten lääkehoitosuunnitelma, malli turvallisesta hoitoyksiköstä, lääkehoidon kokonaisarviointi, haittatapahtumien raportointi- ja analysointijärjestelmä sairaalaympäristöön (HaiPro) ja hoitoilmoitusrekisteri (HILMO).

Terveysturvallisuuden ammattihenkilön muistilista:

- Kerro haittatapahtumasta avoimesti potilaalle
- Tunnusta haittatapahtuma, kerro sen seurauksista ja pyydä anteeksi
- Ole mukana luomassa ilmapiiriä, jossa poikkeamia käsitellään avoimesti ja syylistämättä
- Ole mukana ottamassa käyttöön menettelytapa poikkeamien moniammatilliseen käsittelyyn ja toiminnan korjaamiseen

Potilasturvallisuuteen sisältyy hoidon, lääkehoidon ja laitteiden turvallisuus.

Potilasturvallisuus

- Hoidon turvallisuus
- Lääkehoidon turvallisuus
- Laiteturvallisuus

Vaaratapahtuma

Läheltä piti -tilanne

Haittatapahtuma

Ei haittaa potilaalle

Haitta potilaalle

Mukaeltu: Potilas- ja lääkehoidon turvallisuussanasto.

Stakes & Rohto, 2006.

Lisätietoja:

- www.stm.fi > Hankkeet > Potilasturvallisuuden edistäminen
- www.rohto.fi
- www.potilasvakuutuskeskus.fi
- www.kuluttajaliitto.fi/potilasasiamiehet
- haipro.vtt.fi
- www.stakes.fi > Tilastot ja rekisterit > Hoitoilmoitustietokannat
- www.who.int/patientsafety

Sosiaali- ja terveysministeriö
Terveysosasto
Meritullinkatu 8, Helsinki
PL 33, 00023 Valtioneuvosto
Puh. (09) 16001
www.stm.fi > Julkaisut

ISSN 1236-2123

ISBN 978-952-00-2394-2 (nid.)

ISBN 978-952-00-2395-9 (PDF)

Kuvat: Plugi.fi ja Kuvakori.com

Yliopistopaino, Helsinki 2007

9 789520 023942

■
SOSIAALI- JA
TERVEYSMINISTERIÖ